

De Relatie Tussen Sociaal Gedrag Offline En Positieve Online Peerfeedback

Valkenburg, R. (3905772), Veenhof, S.T.P.A. (6567878)

Bachelorthesis Pedagogische Wetenschappen (200600042)

Universiteit Utrecht

Premaster Clinical Child, Family and Education studies

Abstract

Nowadays, young adolescents receive peer feedback not only face-to-face, but also online on social media. Social media have been developed to stimulate positive peer feedback. Both face-to-face and online peer feedback have an effect on the development of young adolescents' social behavior. However, little evidence has been provided as to whether the social behavior of young adolescents has an effect on receiving positive peer feedback online. Therefore, the aim of this study was to investigate whether there is a relationship between social behavior (i.e. social competence, pro-social behavior) and positive online peer feedback. We used survey data from 785 Dutch young adolescents (9-14 years old) participated. Two multiple regression analyses were used to examine whether prosocial behavior or social competence are relevant predictors of positive online peer feedback. Our results indicated that these young adolescents were more likely to receive positive online peer feedback, (a) when they show prosocial behavior in everyday life and/or (b) when they are socially competent. The young adolescents' high scores on offline social behavior were linked to high scores on receiving positive online peer feedback. Our results provide first evidence for the positive relationship between social behavior and positive online peer feedback.

Keywords: Positive Online Peer Feedback, Pro-social Behavior, Social Behavior, Social Competence, Social Media

De Relatie Tussen Sociaal Gedrag Offline En Positieve Online Peerfeedback

De huidige generatie adolescenten leeft in een media-omgeven wereld, waarbij sociale media niet alleen gebruikt worden voor vermaak, maar ook voor het communiceren met anderen (Crone & Konijn, 2018). Uit een Nederlands onderzoek met ongeveer 4000 participerende adolescenten is naar voren gekomen dat 99% van de participanten gebruikmaakt van sociale media en dat meer dan 75% van hen minimaal een uur per dag aan sociale media besteedt (Kloosterman & Van Beuningen, 2015). Sociale media maken het mogelijk voor adolescenten om informatie, meningen, berichtjes, foto's en video's met elkaar te delen. Onder sociale media worden online platformen verstaan, waarbij gebruikers deze informatie, meningen, berichtjes, foto's en video's creëren en verspreiden (Asur & Huberman, 2010; Van den Bighelaar & Akkermans, 2013).

Het bekijken, delen en bespreken van de geplaatste berichten met leeftijdsgenoten is voor adolescenten belangrijk. Leeftijdsgenoten beïnvloeden de meningen van adolescenten op een positieve, maar ook negatieve manier (Knoll, Magis-Weinberg, Speekenbrink, & Blakemore, 2015). Met name jong adolescenten worden beïnvloedt door de mening van leeftijdsgenoten, waarbij hun gevoeligheid voor sociale acceptatie een rol speelt. De gevoeligheid voor acceptatie kan het gedrag van jong adolescenten zowel op een positieve, als negatieve manier beïnvloeden. Hun sociale gedrag wordt beïnvloed door peerfeedback (Van Hoorn, Van Dijk, Güroğlu, & Crone, 2016; Van Hoorn, Van Dijk, Meuwese, Rieffe, & Crone, 2016). Peerfeedback wordt gezien als het aanbieden van commentaar, kritiek en advies tussen individuen onderling (Liu & Carless, 2006).

Het is bekend dat sociale media zijn ontworpen voor de stimulatie van positieve feedback door middel van likes en reacties op berichten en foto's (Valkenburg, Peter, & Schouten, 2006). Ondanks het feit dat positieve feedback veel vaker voorkomt dan negatieve feedback (Valkenburg et al., 2006), zijn er veel onderzoeken gedaan naar negatieve feedback. Er is bijvoorbeeld onderzoek gedaan naar de relatie tussen negatieve feedback en het ervaren van negatieve emoties, zoals schuld en teleurstelling (Belschak & Den Hartog, 2009). Daarnaast zijn er veel onderzoeken gedaan naar de invloed van sociale media op de sociale ontwikkeling, waarbij ook hier vooral negatieve invloeden zijn onderzocht (Caplan, 2005; Engelberg & Sjöberg, 2004; Harman, Hansen, Cochran, & Lindsey, 2005; Livingstone & Bovill, 2001; Matsuba, 2006; Wolak, Finkelhor, Mitchell, & Ybarra, 2010). Ook is er onderzoek gedaan naar

gedragingen die met negatieve feedback samenhangen, zoals feedback- of sensatiezoekend gedrag online (Koutamanis, Vossen, & Valkenburg, 2015; Livingstone & Helsper, 2007). Ondanks het feit dat we kennis hebben van invloeden, effecten en gedragingen die met negatieve feedback samenhangen, is er nog weinig bekend over de gedragingen die met positieve feedback samenhangen.

Offline sociale vaardigheden zouden een relevante voorspeller kunnen zijn van positieve online peerfeedback. Onder offline sociale vaardigheden wordt bijvoorbeeld het helpen van anderen, het kunnen voeren van gesprekken en het hebben van een positieve houding ten opzichte van anderen verstaan (Merrell & Gimpel, 2014). Individuen die offline over de juiste sociale vaardigheden beschikken, profiteren het meest van online interacties. Offline hebben zij namelijk succes in onderlinge interacties, waardoor zij deze vaardigheden kunnen gebruiken om positieve interacties online te bewerkstelligen (Ellison, Steinfield, & Lampe, 2007; Lee, 2009; Valkenburg & Peter, 2007). Om dit te ondersteunen wordt de rich-get-richer hypothese aangehaald, die stelt dat sociaal sterke jong adolescenten meer motivatie hebben om positieve reacties te krijgen in sociale situaties (Valkenburg & Peter, 2009; Van Zalk, Branje, Denissen, Van Aken, & Meeus, 2011). Onder sociaal sterke jong adolescenten worden in dit onderzoek jong adolescenten verstaan die sociaal competent en/of pro-sociaal zijn. Door hun sociale gedrag kunnen zij meer kans hebben op positieve ervaringen in sociale contacten. Dit kan zorgen voor meer motivatie om online te communiceren en dit kan de kans op positieve feedback vergroten.

In het onderzoek van Wang & Wang (2008) wordt de rich-get-richer hypothese ondersteund met de co-constructietheorie. Deze theorie stelt dat individuen die offline sociaalvaardig zijn, ook online sociaal gedrag laten zien. Jong adolescenten construeren hun onlinewerelden namelijk aan de hand van hun offlinewerelden, waarbij hun gedrag in de meeste gevallen gegeneraliseerd wordt (Subrahmanyam & Greenfield, 2008). De hypothese en de theorie omschrijven beiden dat sociaalvaardige jong adolescenten meer positieve ervaringen op kunnen doen in zowel online als offline sociaal contact, vanwege het kunnen toepassen van hun sociale vaardigheden. De vaardigheden waarover zij beschikken zijn nodig voor goede sociale interacties en door deze vaardigheden hebben jong adolescenten het vermogen om het eigen sociale gedrag te optimaliseren (Ledoux, Meijer, Van der Veen, & Breetvelt, 2013; Taborsky & Oliveira, 2012). Door middel van hun sociale competenties beoordelen individuen of hun gekozen sociale gedrag effectief is geweest in verschillende situaties (Semrud-Clikeman, 2007).

Pro-sociale jong adolescenten laten gedragingen zien die bedoeld zijn om anderen voordeel te geven, zoals helpen, delen, iemand op zijn gemak stellen, verdedigen en ongerustheid uiten (Eisenberg, Spinrad, & Knafo-Noam, 2015; Fiske, 2004). Pro-sociale individuen generaliseren de sociale vaardigheden die zij offline gebruiken naar hun online interacties (Wright & Li, 2011). De rich-get-richer hypothese en de co-constructietheorie geven dus gronden om te onderzoeken of er een relatie bestaat tussen sociale gedragingen van jong adolescenten offline en positieve online peerfeedback. Voor dit onderzoek wordt ervan uit gegaan dat de jong adolescenten die offline sociaal competent en/of pro-sociaal zijn, dit ook online zijn. Zij zullen naar verwachting ook meer positieve online peerfeedback krijgen.

Om deze reden is het belangrijk om te kijken naar de samenhang tussen sociale competentie en/of pro-sociaal gedrag en het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Positieve feedback op online profielen kan een positieve invloed hebben op bijvoorbeeld de zelfwaarde en het welbevinden van jong adolescenten (Valkenburg et al., 2006). Hierdoor kunnen gerichte preventie- en interventieprogramma's ingezet worden om jong adolescenten voor te lichten en om hun gedrag te veranderen. In dit onderzoek wordt ingegaan op de vraag of er samenhang is tussen de offline sociale vaardigheden van jong adolescenten en de positieve online peerfeedback. De offline sociale vaardigheden die onderzocht worden zijn sociale competentie en pro-sociaal gedrag.

Met dit onderzoek wordt nagegaan of er een samenhang is tussen het vertonen van offline sociale vaardigheden (d.w.z. pro-sociaal gedrag en/of sociale competentie) en het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Om deze reden wordt de volgende onderzoeksvraag beantwoord: 'Wat is de relatie tussen sociaal gedrag offline en het verkrijgen van positieve online peerfeedback?' Dit wordt uitgesplitst in twee deelvragen, te weten: (1) 'Wat is de relatie tussen pro-sociaal gedrag en het verkrijgen van positieve online peerfeedback?' en (2) 'Wat is de relatie tussen sociale competentie en het verkrijgen van positieve online peerfeedback?' Op basis van de co-constructie theorie (Subrahmanyam, Reich, Waechter, & Espinoza, 2008; Subrahmanyam, Smahel, & Greenfield, 2006) en de rich-get-richer hypothese (Valkenburg & Peter, 2009; Van Zalk et al., 2011) wordt er verwacht dat er (H1) een positieve relatie is tussen pro-sociaal gedrag en positieve online peerfeedback en dat er (H2) een positieve relatie is tussen sociaal competent gedrag en positieve online peerfeedback.

Methode

Steekproef en procedure

Voor dit onderzoek is er gebruikgemaakt van eerder verkregen data uit vragenlijsten van verschillende onderzoeken. Vragenlijsten hebben in sociale studies vele voordelen (Saunders, Lewis, Thornhill, Booi, & Verckens, 2011; Kaptein, Erdman, Prins, & Van de Wiel, 2006; McClelland, 1994). Vragenlijsten zijn allereerst gemakkelijk in te vullen en nemen over het algemeen niet veel tijd in (Kaptein et al., 2006; McClelland, 1994). Daarnaast worden eventuele vooroordelen en/of vertekeningen geminimaliseerd, vanwege het individuele en anonieme karakter van een vragenlijst (McClelland, 1994). Vragenlijsten zorgen er ook voor dat verbanden tussen variabelen onderzocht en verklaard kunnen worden (Saunders et al., 2011). Ten slotte vereisen vragenlijsten minder vaardigheden en gevoeligheden om ze te gebruiken dan bijvoorbeeld semigestructureerde interviews (Saunders et al., 2011). Daarnaast komen uit vragenlijsten kwantitatieve data, waardoor er in dit onderzoek gekeken kan worden naar relaties tussen verschillende constructen onderling. De vragenlijsten zijn afgenomen door middel van huisbezoeken van de onderzoekers. De vragenlijsten die gebruikt zijn in dit onderzoek zijn zelfrapportages bij de tieners. De vragenlijsten zijn anoniem ingevuld, waardoor de privacy van de participanten gewaarborgd blijft.

In totaal hebben er 900 gezinnen deelgenomen aan een overkoepelend onderzoek over media-effecten. De participanten in ons onderzoek zijn afkomstig uit 450 van deze gezinnen. Het gaat om gezinnen met tieners in de leeftijd van negen tot en met veertien jaar. Het aantal tieners in deze gezinnen is 1029. Zij zijn onderverdeeld in 517 jongens (50,2%) en 512 meisjes (49,8%). Voor dit onderzoek is gebruikgemaakt van 785 jong adolescenten, waarvan 375 jongens (47,8%) en 410 meisjes (52,2%) in de leeftijd van negen tot en met veertien jaar. Vanwege het feit dat sommige jong adolescenten van de totale steekproef meerdere vragenlijsten niet volledig hebben ingevuld, is er voor dit onderzoek alleen gebruikgemaakt van dit aantal participanten. De participanten hebben een gemiddelde leeftijd van 11,92 jaar. Het gemiddelde hoogst genoten opleidingsniveau is basisonderwijs en er zijn weinig verschillen in culturele achtergrond. De meeste participanten (96%) komen uit Nederland. Dit maakt het dat de steekproef representatief en divers is voor het huidige onderzoek en eventuele generalisatie naar de Nederlandse populatie.

Meetinstrumenten

Positieve online peer feedback. We hebben de frequentie van het verkrijgen van positieve online peerfeedback gemeten door middel van vier items. Hoewel deze schaal niet gevalideerd is, is deze wel in eerder onderzoek gebruikt (Koutamanis et al., 2015). Twee items gaan over het verkrijgen van feedback op foto's en twee items gaan over feedback op berichten. De items wat betreft foto's zijn als volgt gemeten: 'Hoe vaak krijg je positieve reacties op foto's die je op sociale netwerken hebt gepost?'. Dit werd gevraagd voor 'goede vrienden' en 'mensen die je niet goed kent'. De items wat betreft berichten zijn als volgt gemeten: 'Hoe vaak krijg je positieve reacties op berichten die je op sociale netwerken hebt gepost?'. Ook hier werd gevraagd naar 'goede vrienden' en 'mensen die je niet goed kent'. De participanten konden elke vraag beantwoorden op een vijfpunts-schaal: 1 (nooit), 2 (bijna nooit), 3 (soms), 4 (vaak) en 5 (heel vaak). Er is een schaal gemaakt op basis van het gemiddelde van de vijf items. Cronbach's alpha van de schaal is: $\alpha = ,78$. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties van deze schaal.

Pro-sociaal gedrag. De mate van pro-sociaal gedrag is gemeten door middel van vijf items (Van Widenfelt, Goedhart, Treffers, & Goodman, 2003). Deze vijf items zijn een subfacet van de Strengths and Difficulties Questionnaire [SDQ]. De items gaan over het delen met anderen, anderen helpen en aardig zijn naar anderen toe. De items werden als volgt gemeten: 'Ik deel makkelijk met anderen' en 'Ik help anderen die pijn hebben, verdrietig zijn of zich ziek voelen'. De participanten konden elke vraag beantwoorden op een driepuntsschaal: 1 (niet waar), 2 (een beetje waar) en 3 (helemaal waar). Er is een schaal gemaakt op basis van het gemiddelde van de drie items. Cronbach's alpha van de schaal is: $\alpha = ,76$. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties van deze schaal.

Sociale competentie. De mate van sociale competentie is gemeten door middel van tien items (Valkenburg & Peter, 2008). Deze tien items zijn een sub facet van de vragenlijst die in het onderzoek van Valkenburg & Peter (2008) zijn gebruikt. De items hebben betrekking op vragen als hoe moeilijk je het vindt om op anderen af te stappen of om jezelf voor te stellen aan anderen. Onder andere zijn de volgende vragen gesteld: 'Hoe moeilijk of makkelijk was het in het afgelopen halfjaar om bijvoorbeeld jezelf te introduceren aan iemand voor de eerste keer of hoe moeilijk of makkelijk het was in het afgelopen halfjaar om bijvoorbeeld een nieuwe vriendschap te starten. De participanten konden elke vraag beantwoorden op een vijfpunts-schaal: 1 (heel

moeilijk), 2 (moeilijk), 3 (niet moeilijk/ niet makkelijk), 4 (makkelijk) en 5 (heel makkelijk). Er is een schaal gemaakt op basis van het gemiddelde van de vijf items. Cronbach's alpha van de schaal is: $\alpha = ,88$. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties van deze schaal.

Frequentie sociaal mediagebruik. Als eerste covariaat wordt de frequentie van het sociale mediagebruik toegevoegd. Deze wordt meegenomen, omdat verwacht wordt dat een hoge score op de frequentie van het sociale mediagebruik samenhangt met een hoge score op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Vanwege het feit dat in dit onderzoek wordt gekeken naar de feedback op foto's en berichten op socialenetwerksites, is ervoor gekozen om een schaal te maken op basis van vijf items die betrekking hebben op hoe vaak berichten en/of foto's worden gepost op socialenetwerksites (Vooijs, Van der Voort, & Beentjes, 1987). Onder andere de volgende vraag is gesteld: 'Hoe vaak doe je de volgende dingen op profielsites? Berichtjes plaatsen op je eigen profiel.' De andere vier vragen hadden betrekking op het plaatsen van foto's van henzelf, het veranderen de profielfoto, het reageren op berichtjes die anderen op hun profiel hebben gezet en het plaatsen van berichtjes op profielen van anderen. De participanten konden de vragen beantwoorden op een zes-puntschaal: 1 (bijna nooit), 2 (minder dan 1 keer per week), 3 (2-3 keer per week), 4 (iedere dag), 5 (meerdere keren per dag) en 6 (de hele tijd). Er is een schaal gemaakt op basis van het gemiddelde van de vijf items. Cronbach's alpha van de schaal is: $\alpha = ,83$. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties van deze schaal.

Leeftijd. Als tweede covariaat is de leeftijd van de deelnemer meegenomen. Het is bekend dat leeftijd en hoeveelheid sociale mediagebruik met elkaar samenhangen. Uit onderzoek blijkt dat kinderen aan het eind van de basisschool minder sociale media gebruiken dan jong adolescenten op de middelbare school (Kloosterman & Van Beuningen, 2015). De participanten vullen hun leeftijd in jaren in. Tabel 1 geeft een overzicht weer van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties van deze schaal.

Statistische analyse

Als statistische analyse is ervoor gekozen om twee multiële regressieanalyses uit te voeren. De afhankelijke variabele in beide analyses is positieve online peerfeedback. In de eerste analyse worden als onafhankelijke variabelen pro-sociaal gedrag, frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd meegenomen, waarmee hypothese 1 wordt getoetst. In de tweede

analyse worden de onafhankelijke variabelen sociale competentie, frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd meegenomen, waarmee hypothese 2 wordt getoetst.

Om de multiële regressieanalyse uit te kunnen voeren, is het van belang dat er vooraf aan een aantal aannames voldaan is. Er is gebruik gemaakt van een aselechte steekproef. Ook zijn zowel de afhankelijke als de onafhankelijke variabelen van interval meetniveau en is er uitgewezen dat er sprake is van non-zero variantie, lineariteit, multicollineariteit en normaal verdeelde residuen. Tot slot is er geen sprake van uitschieters. De aanname voor homoscedasticiteit is geschonden. Om toch gebruik te kunnen maken van een multiële regressieanalyse, is ervoor gekozen om bootstrapping toe te passen. Hiermee wordt de stabiliteit van de twee modellen getoetst (Field, 2018), waarmee uitgewezen kan worden dat de gebruikte modellen representatief zijn voor het beantwoorden van de gestelde onderzoeksvraag.

Resultaten

Beschrijvende statistiek

In Tabel 1 is een overzicht te zien van de gemiddelden, standaarddeviaties en correlaties tussen de variabelen in de analyses. Uit de tabel is af te lezen dat er een significante positieve correlatie is tussen pro-sociaal gedrag en positieve online peerfeedback. Dit betekent dat jong adolescenten die hoog scoren op pro-sociaal gedrag, ook hoog scoren op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Daarnaast is er een positieve significante correlatie tussen sociale competentie en positieve online peerfeedback. Dit betekent dat jong adolescenten die hoger scoren op sociale competentie, ook hoger scoren op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Ook is er een positieve significante correlatie gevonden tussen de frequentie van mediagebruik en positieve online peerfeedback. Hoe hoger er wordt gescoord op de frequentie van het sociale mediagebruik, hoe hoger er wordt gescoord op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Leeftijd correleert ook significant positief met alle variabelen. Dit betekent dat naarmate de jong adolescenten ouder zijn, ze hoger scoren op het verkrijgen van positieve online peerfeedback, sociale competentie, pro-sociaal gedrag en de frequentie van het sociale mediagebruik. Tot slot correleert de frequentie van het sociale mediagebruik significant positief met alle variabelen. Dit betekent dat naarmate jong adolescenten hoog scoren op de frequentie van het sociale mediagebruik, ze ook hoog scoren op het verkrijgen van positieve online peerfeedback, sociale competentie, pro-sociaal gedrag en leeftijd.

Relatie tussen Pro-Sociaal Gedrag en Positieve Online Peerfeedback

Hypothese 1 veronderstelt dat er sprake is van een positief verband tussen pro-sociaal gedrag en het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Deze hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie met positieve online peerfeedback als afhankelijke variabele en pro-sociaal gedrag, frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd als onafhankelijke variabelen. Het regressiemodel voor hypothese 1 is significant ($F(3, 781) = 71,18, p < ,001$), waardoor dit een bruikbaar model is om positieve online peerfeedback te voorspellen. De mate van pro-sociaal gedrag, de frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd voorspellen samen 46% van de totale verklaarde variantie van positieve online peerfeedback ($R = ,46$). De resultaten laten zien dat pro-sociaal gedrag significant positief gerelateerd is aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,66, t = 9,24, p < ,001, 95\% \text{ BCI } [0,52, 0,80]$). Daarnaast laten de resultaten zien dat de frequentie van het sociale mediagebruik significant positief gerelateerd is aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,29, t = 9,28, p < ,001, 95\% \text{ BCI } [0,22, 0,34]$). Naarmate jong adolescenten hoger scoren op pro-sociaal gedrag, scoren ze hoger op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Daarnaast wijst een hogere score op de frequentie van het sociale mediagebruik ook een hogere score op het verkrijgen van positieve online peerfeedback uit. Hypothese 1 wordt aangenomen. Leeftijd is niet gerelateerd aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,03, t = 1,39, p = ,17, 95\% \text{ BCI } [-0,01, 0,07]$).

Relatie tussen Sociale Competentie en Positieve Online Peerfeedback

Hypothese 2 veronderstelt dat er sprake is van een positief verband tussen sociale competentie en het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Deze hypothese is getoetst met behulp van een multiple regressie met positieve online peerfeedback als afhankelijke variabele en sociale competentie, frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd als onafhankelijke variabelen. Het regressiemodel voor hypothese 2 is significant ($F(3, 781) = 45,55, p < ,001$), waardoor dit een bruikbaar model is om positieve online peerfeedback te voorspellen. De mate van sociale competentie, de frequentie van het sociale mediagebruik en leeftijd voorspellen samen 39% van de totale verklaarde variantie van positieve online peerfeedback ($R = ,39$). De resultaten laten zien dat sociale competentie significant positief gerelateerd is aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,17, t = 4,29, p < ,001, 95\% \text{ BCI } [0,09, 0,25]$). Daarnaast laten de resultaten zien dat de frequentie van het sociale mediagebruik significant

positief gerelateerd is aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,29$, $t = 9,13$, $p < ,001$, 95% BCI [0,23, 0,36]). Naarmate jong adolescenten hoger scoren op sociale competentie of hoger scoren op de frequentie van het sociale mediagebruik, scoren ze hoger op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Hypothese 2 wordt aangenomen. Leeftijd is niet gerelateerd aan het verkrijgen van positieve online peerfeedback ($B = 0,03$, $t = 1,54$, $p = ,12$, 95% BCI [-0,01, 0,07]).

Conclusie en discussie

In eerder onderzoek is er veel aandacht geweest voor negatieve invloeden van sociale media en de invloed van negatieve peerfeedback (Belschak & Den Hartog, 2009; Caplan, 2005; Engelberg & Sjöberg, 2004; Harman et al., 2005; Livingstone & Bovill, 2001; Matsuba, 2006; Wolak et al., 2010). Het doel van dit onderzoek is het onderzoeken van de relatie tussen sociaal gedrag (d.w.z. pro-sociaal gedrag en sociale competentie) en het ontvangen van positieve online peerfeedback op sociale media.

Er wordt verondersteld dat er een positieve relatie zou zijn tussen pro-sociaal gedrag en positieve online peerfeedback (H1). Aan de hand van de verkregen resultaten wordt deze hypothese aangenomen. Als verwacht verkrijgen de jong adolescenten die hoog scoren op het vertonen van pro-sociaal gedrag, ook een hoge score op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Dit betekent dat er een samenhang is gevonden tussen het vertonen van pro-sociaal gedrag en het verkrijgen van positieve online peerfeedback, waarmee de onderzoeksvraag wordt beantwoord.

Daarnaast wordt er verondersteld dat er een positieve relatie zou zijn tussen sociale competentie en positieve online peerfeedback (H2). Aan de hand van de verkregen resultaten wordt deze hypothese aangenomen. Als verwacht verkrijgen de jong adolescenten die hoog scoren op sociale competentie, ook een hoge score op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Dit betekent dat er een samenhang is gevonden tussen sociale competentie en het verkrijgen van positieve online peerfeedback, waarmee de onderzoeksvraag wordt beantwoord.

Beide hypothesen samen geven een concreet antwoord op de onderzoeksvraag, waarmee kan worden gesteld dat er een positieve relatie bestaat tussen sociaal gedrag en het ontvangen van positieve online peerfeedback. Sociaal sterke gedragingen kunnen een voorspeller zijn voor het ontvangen van positieve online peerfeedback. Het huidige onderzoek wijst uit dat jong adolescenten die een hoge score behalen op het vertonen van bepaald sociaal gedrag, ook een

hoge score behalen op het ontvangen van positieve online peerfeedback, waarmee een positieve samenhang is vastgesteld.

In overeenstemming met eerdere studies (Ellison et al., 2007; Lee, 2009; Valkenburg & Peter, 2007) toont het huidige onderzoek aan dat jong adolescenten die offline over de goede sociale vaardigheden beschikken, het meest profiteren van online interacties. De rich-get-richer uit eerder onderzoek (Valkenburg & Peter, 2009; Van Zalk et al., 2011) wordt hiermee ook ondersteund. Dit onderzoek wijst uit dat jong adolescenten die sociaal sterke gedragingen vertonen meer positieve online peerfeedback krijgen dan jong adolescenten die dit minder vertonen. Tot slot is de co-constructietheorie (Wang & Wang, 2008) als basis gebruikt voor de gestelde hypothesen. De theorie stelt dat jong adolescenten die offline sociaal gedrag laten zien ook online sociaal gedrag laten zien. Hierdoor is de kans groter dat zij ook meer positieve online peerfeedback krijgen dan jong adolescenten die dit niet doen. Deze aanname wordt ondersteund door eerdere studies, die aantonen dat het offlinegedrag van jong adolescenten gegeneraliseerd wordt naar hun onlinewerelden (Subrahmanyam & Greenfield, 2008; Wright & Li, 2011). Hierdoor kunnen zij zich zowel online als offline hetzelfde gedragen. De hypothesen uit het huidige onderzoek zijn gebaseerd op de aanname van deze theorie. De resultaten van het huidige onderzoek wijzen uit dat een hoge score op het verkrijgen van positieve online peerfeedback samenhangt met een hoge score op offline pro-sociaal gedrag en/of sociale competentie. Op basis van deze resultaten en eerdere studies kan er worden aangenomen dat de co-constructietheorie van toepassing is.

Het huidige onderzoek kan als betrouwbaar worden bestempeld, vanwege de hoge betrouwbaarheid van de gebruikte schalen. Daarnaast is er gebruikgemaakt van een grote steekproef (N = 785), waardoor de resultaten beter te generaliseren zijn. Ook is er in dit onderzoek gecontroleerd voor belangrijke variabelen, zoals leeftijd en frequentie van het sociale mediagebruik. Er zijn verder nog weinig onderzoeken gedaan naar positieve online peerfeedback, waardoor dit onderzoek een eerste opzet kan zijn naar verder onderzoek.

Aan de hand van dit onderzoek zijn er nog een aantal suggesties voor toekomstig onderzoek. In dit onderzoek zijn jong adolescenten onderzocht in de leeftijd van negen tot en met veertien jaar. Andere studies gebruikten een oudere leeftijdscategorie van twaalf jaar en ouder (Lenhart, Purcell, Smith, & Zickuhr, 2010; Sonck & De Haan, 2015; Voorveld & Van der Goot, 2013). Voor toekomstig onderzoek is het daarom belangrijk om verschillende leeftijden van

adolescenten met betrekking tot het verkrijgen van positieve online peerfeedback te onderzoeken, waarbij er gekeken wordt naar meerdere leeftijdscategorieën vanaf dertien jaar. Daarnaast kan de data uit het huidige onderzoek verouderd zijn, waardoor recentere data wellicht een beter beeld geven van hoe de relaties anno 2019 zijn.

Wat betreft causaliteit kunnen er met de verkregen resultaten geen conclusies worden getrokken over het causale verband tussen positieve online peerfeedback en sociaal gedrag. Er kan niet worden uitgewezen of pro-sociaal gedrag en/of sociale competentie van invloed zijn op het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Daarnaast kan er niet worden uitgewezen of het verkrijgen van positieve online peerfeedback van invloed is op pro-sociaal gedrag en/of sociale competentie. Dit komt doordat er geen manipulatie wordt toegepast en er maar één onderzoeksgroep is gebruikt. Ook is de vragenlijst op één moment afgenomen. Voor toekomstig onderzoek is het daarom van belang dat er gebruikgemaakt wordt van een experimentele groep en een controlegroep. Met betrekking tot het huidige onderzoek zou er bijvoorbeeld voor gekozen kunnen worden om de experimentele groep een training te geven op het gebied van pro-sociaal gedrag met daarnaast een controlegroep zonder training. Er zijn verschillende trainingen op dat gebied, waaronder een nieuw ontwikkeld pro-sociaal spel (Leiberg, Klimecki, & Singer, 2011). Daarnaast worden alle omstandigheden van beide groepen gelijk gehouden en kan er vervolgens gekeken worden of de experimentele groep meer positieve online peerfeedback krijgt na deze training dan de controlegroep. Naast een experiment kan er ook worden gekozen voor een longitudinale studie, waarbij de vragenlijst op meerdere momenten in het leven van de participanten wordt afgenomen om te kijken naar de veranderingen van de verschillende variabelen. Hiermee kunnen eventuele veranderingen in het sociale gedrag, de frequentie van het sociale mediagebruik, de leeftijd en het verkrijgen van positieve online peerfeedback worden vastgesteld en verbanden worden gelegd tussen de verschillende variabelen.

Een andere limitatie voor het huidige onderzoek is het gebrek aan informatie over het online sociale gedrag van jong adolescenten. De hypotheses van het huidige onderzoek zijn gebaseerd op de co-constructietheorie, die uitwijst dat het sociale gedrag van jong adolescenten offline wordt gegeneraliseerd naar hun onlinewereld. Er is echter niet expliciet getoetst of deze theorie aangenomen kan worden. Om de theorie te kunnen bevestigen en om zekerheid te geven over de samenhang tussen online sociaal gedrag en het verkrijgen van positieve online peerfeedback, is het voor toekomstig onderzoek van belang dat er gekeken wordt naar het sociale gedrag dat jong

adolescenten zowel online als offline vertonen. Als het online sociale gedrag verschilt van het offline sociale gedrag, kan de co-constructietheorie worden verworpen en hebben de resultaten van het huidige onderzoek alleen betrekking op het offline sociale gedrag van jong adolescenten.

Tot slot is er in het huidige onderzoek naar slechts twee vormen van offline sociaal gedrag gekeken; pro-sociaal gedrag en sociale competentie. Naast deze twee vormen van sociaal gedrag, kan er in vervolgonderzoek ook gekeken worden naar andere vormen. Daarnaast kunnen pro-sociaal gedrag en sociale competentie nog worden uitgesplitst in verschillende deelvaardigheden. Pro-sociaal gedrag kan bijvoorbeeld worden onderverdeeld in het helpen van iemand, delen, iemand op zijn gemak stellen, verdedigen en ongerustheid uiten (Eisenberg et al., 2015; Fiske, 2004). Sociale competentie kan worden uitgesplitst in initiatief nemen, ondersteuning geven, zelfonthulling en assertiviteit (Valkenburg & Peter, 2008). Het voordeel hiervan is dat interventies kunnen aansluiten op het specifieke gedrag dat samenhangt met het verkrijgen van positieve online peerfeedback.

Uit dit onderzoek kan de algemene conclusie getrokken worden dat er een positieve relatie bestaat tussen sociaal gedrag offline en het verkrijgen van positieve online peerfeedback. Uit eerder onderzoek blijkt dat positieve peerfeedback een positieve invloed heeft op zelfwaarde en welbevinden (Valkenburg et al., 2006). Hierom is het van belang om te onderzoeken of er een causaal verband bestaat tussen beide constructen. Dit verband kan een implicatie zijn voor interventie- en preventieprogramma's voor jong adolescenten. Hiermee kunnen zij meer inzicht krijgen in hun gedrag en kunnen zij dit veranderen, waardoor zij meer positieve (online) peerfeedback kunnen verkrijgen. Want; wie goed doet, goed ontmoet.

Literatuurlijst

- Asur, S., & Huberman, B.A. (2010). Predicting the future with social media. *In Proceedings of the 2010 IEEE/WIC/ACM International Conference on Web Intelligence and Intelligent Agent Technology, 1*, 492-499. IEEE Computer Society.
- Belschak, F.D., & Den Hartog, D.N. (2009). Consequences of positive and negative feedback: The impact on emotions and extra-role behaviors. *Applied Psychology, 58* (2), 274-303. doi:10.1111/j.1464-0597.2008.00336.x
- Caplan, S.E. (2005). A social skill account of problematic Internet use. *Journal of Communication, 55* (4), 721-736. doi:10.1111/j.1460-2466.2005.tb03019.x
- Crone, E.A., & Konijn, E.A. (2018). Media use and brain development during adolescence. *Nature Communications, 9* (588), 1-10. doi:10.1038/s41467-018-03126-x
- Eisenberg, N., Spinrad, T.L., & Knafo-Noam, A. (2015). Prosocial development. *Handbook of Child Psychology and Developmental Science, 3*, 1-47. doi:10.1002/9781118963418.childpsy315
- Ellison, N.B., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The benefits of Facebook “friends:” Social capital and college students’ use of online social network sites. *Journal of Computer-Mediated Communication, 12* (4), 1143-1168. doi:10.1111/j.10836101.2007.00367.x
- Engelberg, E., & Sjöberg, L. (2004). Internet use, social skills, and adjustment. *CyberPsychology & Behavior, 7*, 41-47. doi:10.1089/109493104322820101
- Field, A. (2018). *Discovering statistics using SPSS (5th edition)*. London: Sage.
- Fiske, S.T. (2004). *Social Beings. A Core Motives Approach to Social Psychology*. Hoboken, Wiley.
- Harman, J.P., Hansen, C.E., Cochran, M.E., & Lindsey, C.R. (2005). Liar, liar: Internet faking but not frequency of use affects social skills, self-esteem, social anxiety, and aggression. *CyberPsychology & Behavior, 8*, 1-6. doi:10.1089/cpb.2005.8.1
- Kaptein, A. A., Erdman, R. A. M., Prins, J. B. & Van de Wiel, H. B. M. (2006). *Medische Psychologie*. Houten, Bohn Stafleu van Loghum.
- Kloosterman, R., & Van Beuningen, J. (2015). Jongeren over sociale media. CBS: Jongeren over sociale media. Retrieved from <http://www.kidsenjongeren.nl/wp-content/uploads/2015/11/CBSjongerenoversocialemedia.pdf>

- Knoll, L.J., Magis-Weinberg, L., Speekenbrink, M., & Blakemore, S.J. (2015). Social influence on risk perception during adolescence. *Psychological Science, 26* (5), 583-592.
doi:10.1177/0956797615569578
- Koutamanis, M., Vossen, H.G., & Valkenburg, P.M. (2015). Adolescents' comments in social media: Why do adolescents receive negative feedback and who is most at risk? *Computers in Human Behavior, 53*, 486-494. doi:10.1016/j.chb.2015.07.016
- Ledoux, G., Meijer, J., Van der Veen, I., & Breetvelt, I. (2013). *Meetinstrumenten voor sociale competenties, metacognitie en advanced skills; een inventarisatie*. Amsterdam, Kohnstamm Instituut.
- Lee, S.J. (2009). Online Communication and Adolescent Social Ties: Who benefits more from Internet use? *Journal of Computer-Mediated Communication, 14* (3), 509-531.
doi:10.1111/j.1083-6101.2009.01451.x
- Leiberg, S., Klimecki, O., & Singer, T. (2011). Short-Term Compassion Training Increases Prosocial Behavior in a Newly Developed Prosocial Game. *PLoS ONE, 6* (3).
doi:10.1371/journal.pone.001779
- Lenhart, A., Purcell, K., Smith, A., & Zickuhr, K. (2010). Social Media & Mobile Internet Use among Teens and Young Adults. Millennials. *Pew internet & American life project*. Retrieved from: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/ED525056.pdf>.
- Liu, N.F. & Carless, D. (2006). Peer feedback: The learning element of peer assessment. *Teaching in Higher Education, 11* (3), 279-290. doi:10.1080/13562510600680582
- Livingstone, S., & Bovill, M. (2001). *Children and Their Changing Media Environment. A European Comparative Study*. New Jersey, Lawrence Erlbaum Associates.
- Livingstone, S., & Helsper, E.J. (2007). Taking risks when communicating on the Internet: the role of offline social-psychological factors in young people's vulnerability to online risks. *Information, Communication & Society, 10* (5), 619-644.
doi:10.1080/13691180701657998
- Matsuba, M.K. (2006). Searching for self and relationships online. *CyberPsychology & Behavior, 9* (3), 275-284. doi:10.1089/cpb2006.9.275
- McClelland, S. B. (1994). Training Needs Assessment Data-gathering Methods: Part 1, Survey Questionnaires. *Journal of European Industrial Training, 18* (1), 22-26.
doi:10.1108/03090599410054317

- Merrell, K.W., & Gimpel, G.A. (2014). *Social Skills of Children and Adolescents. Conceptualization, Assessment, Treatment*. Psychology Press, New York.
- Saunders, M., Lewis, P., Thornhill, A., Booij, M. C. & Verckens, J. P. (2011). *Methoden en technieken van onderzoek* (5e editie). Amsterdam, Pearson Education Benelux.
- Semrud-Clikeman, M. (2007). *Social competence in children*. Springer, Boston.
- Sonck, N. en J. de Haan (2015). *Media: Tijd in beeld*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Subrahmanyam, K., & Greenfield, P. (2008). Communicating online: Adolescent relationships and the media. *The Future of Children: Children and Media Technology*, 18, 119–146. doi:10.1353/foc.0.0006
- Subrahmanyam, K., Reich, S., Waechter, N., & Espinoza, G. (2008). Online and offline social networks: Use of social networking by emerging adults. *Journal of Applied Developmental Psychology*, 29 (6), 420–433. doi:10.1016/j.appdev.2008.07.003
- Subrahmanyam, K., Smahel, D., & Greenfield, P. (2006). Connecting Developmental Constructions to the Internet: Identity Presentation and Sexual Exploration in Online Teen Chatrooms. *Developmental Psychology*, 42 (3), 395–406. doi:10.1037/0012-1649.42.3.395
- Taborsky, B., & Oliveira, R.F. (2012). Social competence: an evolutionary approach. *Trends in Ecology & Evolution*, 27 (12), 679–688. doi:10.1016/j.tree.2012.09.003
- Van den Bighelaar, S., & Akkermans, M. (2013). *Gebruik en gebruikers van sociale media*. The Hague: Centraal Bureau voor de Statistiek.
- Van Hoorn, J., Van Dijk, E., Güroğlu, B., & Crone, E.A. (2016). Neural correlates of prosocial peer influence on public goods game donations during adolescence. *Social Cognitive and Affective Neuroscience*, 11 (6), 923–933. doi:10.1093/scan/nsw013
- Van Hoorn, J., Van Dijk, E., Meuwese, R., Rieffe, C., & Crone, E.A. (2016). Peer influence on prosocial behavior in adolescence. *Journal of Research on Adolescence*, 26, 90–100. doi:10.1111/jora.12173
- Van Widenfelt, B.M., Goedhart, A.W., Treffers, P.D.A., & Goodman, R. (2003). Dutch version of the Strengths and Difficulties Questionnaire (SDQ). *European Child & Adolescent Psychiatry*, 12, 281–289. doi:10.1007/s00787-003-0341-3

- Van Zalk, M.H., Branje, S.J., Denissen, J., Van Aken, M.A., & Meeus, W.H. (2011). Who benefits from chatting, and why? The roles of extraversion and supportiveness in online chatting and emotional adjustment. *Personality and Social Psychology Bulletin*, 37 (9), 1202-1215. doi:10.1177/0146167211409053
- Valkenburg, P.M., & Peter, J. (2009). Social consequences of the Internet for adolescents: A decade of research. *Current Directions in Psychological Science*, 18, 1-5. doi:10.1111/j.1467-8721.2009.01595.x
- Valkenburg, P.M., & Peter, J. (2008). Adolescents' Identity Experiments on the Internet. Consequences for Social Competence and Self-Concept Unity. *Communication Research*, 35 (2), 208-231. doi:10.1177/0093650207313164
- Valkenburg, P.M., & Peter, J. (2007). Preadolescents' and adolescents' online communication and their closeness to friends. *Developmental Psychology*, 43 (2), 267-277. doi:10.1037/0012-1649.43.2.267
- Valkenburg, P.M., Peter, J., & Schouten, A.P. (2006). Friend Networking Sites and Their Relationship to Adolescents' Well-Being and Social Self-Esteem. *CyberPsychology & Behavior*, 9 (5), 584-590. doi:10.1089/cpb.2006.9.584
<https://www.liebertpub.com/doi/pdf/10.1089/cpb.2006.9.584>
- Vooijs, M.W., van der Voort, T.H.A., & Beentjes, H. (1987). De geschiktheid van verschillende typen vragen om de kijktijd en leestijd van kinderen te meten: Een validatie-onderzoek. [The aptness of different types of questions in measuring children's viewing and reading time: A validation study.] *Massacommunicatie*, 15, 65-80.
- Voorveld, H.A.M., & Van der Goot, M. (2013). Age differences in Media Multitasking: A Diary Study. *Journal of Broadcasting & Electronic Media*, 57 (3), 392-408. doi:10.1080/08838151.2013.816709
- Wang, C.C., & Wang, C.H. (2008). Helping others in online games: Prosocial Behavior in Cyberspace. *CyberPsychology, Behavior & Social Networking*, 11 (3), 344-346. doi:10.1089/cpb.2007.0045
- Wolak, J., Finkelhor, D., Mitchell, K.J., & Ybarra, M.L. (2010). Online "predators" and their victims: Myths, realities, and implications for prevention and treatment. *Psychology of Violence*, 1, 13-35. doi:10.1037/2152-0828.1.S.13

Wright, M.F., & Li, Y. (2011). The associations between young adults' face-to-face prosocial behaviors and their online prosocial behaviors. *Computers in Human Behavior*, 27 (5), 1959-1962. doi:10.1016/j.chb.2011.04.019

Tabellen

Tabel 1

Gemiddelden, Standaarddeviaties en Pearson Correlatiecoëfficiënten (N = 785)

	<i>M</i>	<i>SD</i>	1	2	3	4
1. Positieve online peerfeedback	3,27	0,84	-			
2. Pro-sociaal gedrag	2,59	0,38	,34**	-		
3. Sociale competentie	2,98	0,71	,21**	,25**	-	
4. Frequentie sociaal mediagebruik	2,06	0,90	,36**	,15**	,21**	-
5. Leeftijd	11,92	1,35	,12**	,06*	,07*	,20**

Noot. * $p < ,05$; ** $p < ,01$.